

ภาคผนวก ข

คู่มือเครื่องมือวัดผลความคิดสร้างสรรค์และความสามารถภาพระบายสี
แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์และความสามารถภาพระบายสี
คู่มือการตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์
รายการประเมินการให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์

คู่มือเครื่องมือวัดผลความคิดสร้างสรรค์และความสามารถวาดภาพระบายสี

คำชี้แจง

1. เครื่องมือวัดผลความคิดสร้างสรรค์และความสามารถวาดภาพระบายสี ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลบ้านคูหาสวรรค์ ประกอบด้วยแบบทดสอบ
วัดผลความคิดสร้างสรรค์จากความสามารถวาดภาพระบายสีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 4 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 เขียนชื่อธรรมชาติตามภาพที่กำหนดให้ภายในเวลา 5 นาที

ฉบับที่ 2 ลากเส้นโยงจุดเป็นรูปร่างต่าง ๆ ต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุด ลงในกรอบ
ที่กำหนดให้ ภายในเวลา 10 นาที (ไม่กำหนดจำนวนรูปที่วาด)

ฉบับที่ 3 นำรูปทรงเรขาคณิตที่กำหนดให้ 6 รูป ไปประกอบเป็นภาพเดียวกัน
เพียง 1 ภาพ ภายในเวลา 5 นาที

ฉบับที่ 4 ให้นักเรียนเลือกวาดภาพตามเรื่องที่กำหนดให้ 12 เรื่อง โดยเลือก
เรื่องหนึ่ง วาดเป็นภาพหนึ่งภาพ และระบายสีด้วยสีเทียนให้สวยงาม ภายในเวลา 20
นาที

2. แบบทดสอบนี้ใช้ทดสอบ ก่อน และหลัง ทำกิจกรรมวาดภาพระบายสี 12 เรื่อง
(ฉบับเดียวกัน)

3. ให้นักเรียนเขียนชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่ และ อายุ และ เพศ ลงในแบบทดสอบให้
ชัดเจน

4. หากนักเรียนมีข้อสงสัย ให้ถามผู้คุมสอบได้ตลอดเวลาที่กำลังทำการทำแบบทดสอบ

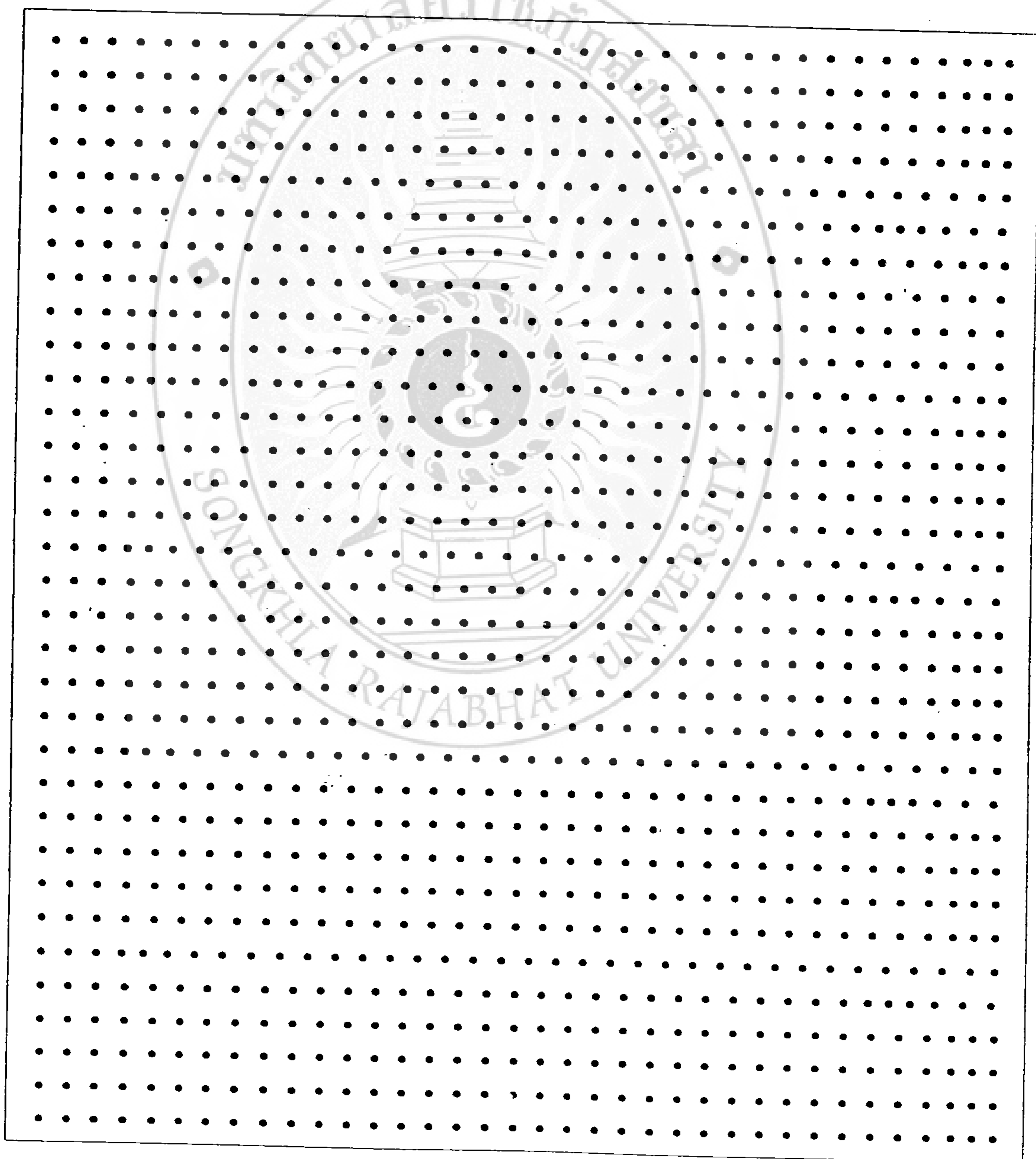
แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์

ฉบับที่ 2

ชื่อ-สกุล.....ชั้น ป. 1 /..... เลขที่..... อายุ..... ปี

เพศ หญิง ชาย

คำชี้แจง   ให้นักเรียนลากเส้นโยงจุดเป็นรูปร่างต่าง ๆ ภาพต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุด
ลงในกรอบข้างล่างนี้   ภายในเวลา 10 นาที

แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์

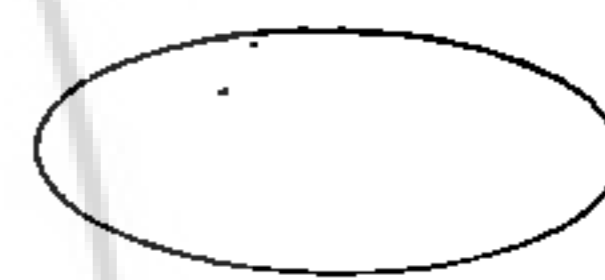
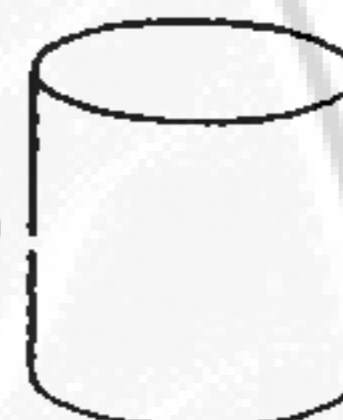
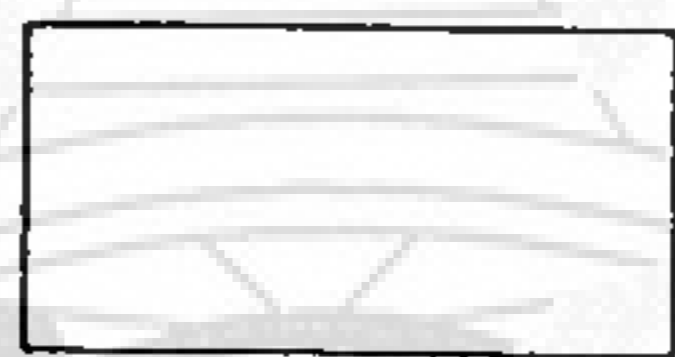
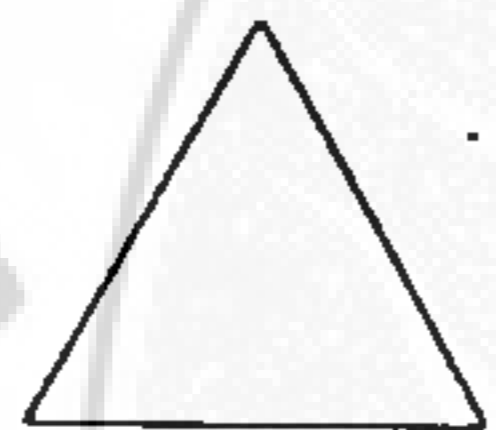
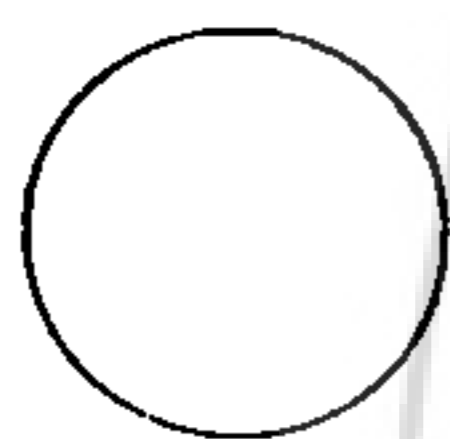
ฉบับที่ 3

ชื่อ-สกุล.....ชั้น ป. 1/..... เลขที่..... อายุ..... ปี

เพศ หญิง ชาย

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำรูปที่กำหนดให้ทั้ง 6 รูป ไปประกอบเป็นภาพเดียวกัน 1 ภาพ
ใช้เวลา 5 นาที

อุปกรณ์ที่ให้ 1. สีเทียน

ประกอบเป็นภาพลงบนที่ว่างข้างล่างนี้

แบบทดสอบวัดความสามารถวาดภาพระบายสี

ฉบับที่ 4

ชื่อ-สกุล.....ชั้นป. 1 /..... เลขที่..... อายุ..... ปี

เพศ หญิง ชาย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกวาดภาพตามเรื่องที่กำหนดให้ เรื่องหนึ่ง ภาพหนึ่ง
และระบายสี ด้วยสีเทียน ให้สวยงาม ภายในเวลา 20 นาที

อุปกรณ์ที่ให้ 1. สีเทียน 2. กระดาษ A 4

1. บ้านนาอยู่
2. สัตว์เลี้ยงตัวโปรด
3. โรงเรียนเทศบาลของฉัน
4. ธรรมชาติพาเพลิน
5. ภูเขาออกทะเล
6. ป่าเขาปู่เขาย่า
7. เทียนน้ำตก
8. ผลไม้ในจังหวัดของเรา
9. ต้นไม้รักเรา
10. เทียนสวนสัตว์
11. นั่งเรือเที่ยวลำป่า
12. โลกใต้ทะเลสวย

หมายเหตุ ให้วาดลงในหน้ากระดาษ A 4 ที่แจกให้

แบบทดสอบวัดความสามารถวาดภาพระบายสี

ชื่อ-สกุล.....ชั้น ป. 1/..... เลขที่..... อายุ..... ปี

เพศ หญิง ชาย

คู่มือการตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์

คู่มือนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวความคิด และทฤษฎีของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน เช่น ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด ทอเรนซ์ ไสว เลียมแก้ว อารี รังสีนนท์ เป็นต้น นำมาปรับเป็นรายการประเมินการให้คะแนนของผู้วิจัย นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ใช้ตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์กับแบบฝึกกิจกรรม 12 เรื่อง แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน

การตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์

การตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ จัดแบ่งตามองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งในที่นี้มี 4 องค์ประกอบคือ

1. ความคิดริเริ่ม (คะแนนรวม 10 คะแนน)

การตรวจให้คะแนนความคิดริเริ่ม ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียนสามารถสื่อภาพแสดงจินตนาการเป็นเรื่องราวตามประสบการณ์ได้ไม่ซ้ำแบบใคร เช่น เรื่อง บ้านนาอยู่ สามารถวาดภาพบ้านที่ไม่ซ้ำแบบใครและยังปรากฏความสามารถจินตนาการเรื่องราวได้ต่อเนื่องไม่มีจุดกำหนดความสิ้นสุด โดยให้คะแนนส่วนละ 5 คะแนน รวม 10 คะแนน ส่วนภาพที่ไม่สื่อให้เห็นจินตนาการต่อเนื่องจากประสบการณ์ตามเรื่องที่กำหนดให้คะแนน 0 คะแนน

2. ความคิดคล่องตัว (คะแนนรวม 10 คะแนน)

ความคิดคล่องตัว ได้จากความสามารถในการคิดที่แตกต่างและหลากหลาย ภายใต้กรอบจำกัดของเวลา นับจากจำนวนภาพที่แตกต่างกัน ปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน อย่างเห็นได้ชัด เช่น วาดสัตว์เลี้ยงตัวโปรด สามารถวาดชนิดของสัตว์เลี้ยงได้มากและเสร็จก่อนหรือตามเวลา โดยให้คะแนนความสามารถ วาดภาพเสร็จก่อนเวลาหรือตามเวลา 3 คะแนน จำนวนภาพที่วาด สามารถวาดได้มาก ครอบคลุมสาระของเรื่องที่ต้องการสื่อ 4 คะแนน และภาพสื่อความหมายตามเรื่องที่กำหนด 3 คะแนน รวม 10 คะแนน

3. ความคิดยืดหยุ่น (รวม 10 คะแนน)

ความคิดยืดหยุ่น คือ แบบของความคิด มีส่วนสัมพันธ์กับความคิดในการตัดแปลงหลายประเภทผู้มีความสามารถในการคิดตัดแปลงสูง ย่อมแสดงถึงความสามารถในการยืดหยุ่นสูงด้วย เช่น วาดภาพเรื่องต้นไม้รักเรา ผู้ที่สามารถสื่อภาพต้นไม้ ที่ไม่ใช่ต้นไม้ที่มีลำต้นกับใบไม้ แต่ตัดแปลงให้ภาพสื่อถึงประโยชน์ของต้นไม้ นอกเหนือจากประโยชน์โดยทั่วไปที่หลายหลายด้วย โดยให้คะแนนความสามารถตัดแปลงสาระของเรื่องที่ต้องการสื่อ 4 คะแนน จัดเป็นกลุ่มเป็นพวก ชัดเจนทุกภาพ 4 คะแนน แต่ละประเภทบอกถึงประโยชน์หลากหลาย ให้อีก 2 คะแนน

4. ความคิดละเอียดลออ (คะแนนรวม 10 คะแนน)

ความคิดละเอียดลออคือการคิดตกแต่งในรายละเอียด เพื่อขยายความคิดหลักให้สมบูรณ์ ความละเอียดลออสัมพันธ์กับความสามารถในการสังเกต ไม่ละเลยในรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ผู้อื่นอาจมองข้ามไป ผู้วิจัยให้คะแนนความคิดละเอียดลออ 5 ประเด็น ประเด็นละ 2 คะแนน ดังนี้

- 4.1 สื่อความหมายและลักษณะของภาพชัดเจน
- 4.2 เส้น/รูปทรง /รูปร่าง ที่ปรากฏชัดเจนรู้ได้ทันทีว่าเป็นภาพ อะไร ไม่สับสน
- 4.3 การใช้เนื้อที่ของกระดาษเหมาะสม ความสัมพันธ์ กลมกลืนกันไม่หนักไปทางด้านใดด้านหนึ่ง
- 4.4 การระบายสีส่วนที่เป็นรูปและเป็นพื้นจะต้องอยู่ในขอบเขตของภาพที่ร่าง
- 4.5 การระบายสี ระบายให้เกิดความแตกต่างระหว่างส่วนที่แยกให้เห็นความหมายภาพแต่ละภาพ เช่นส่วนที่เป็นใบ ลำต้น และพื้นดิน ส่วนที่เป็นท้องฟ้าและภูเขา หรือส่วนที่แสดงควมมีชีวิตและไม่มีชีวิต เป็นต้น

หมายเหตุ เกณฑ์การให้คะแนนดังกล่าว ผู้วิจัยได้จัดทำเป็นแบบฟอร์มสำหรับกรอกคะแนนเป็นตารางกลุ่มตัวอย่าง 40 คน วัดความคิดสร้างสรรค์ 4 ด้าน คือ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ ด้านละ 10 คะแนน รวมคะแนน เป็นความคิดสร้างสรรค์ 40 คะแนน

